

Коментар Уредбе о критеријумима и начину избора стратешког партнера за реализацију пројеката изградње Јужне обилазнице Ваљева и Обилазнице око Свилајнца и Јавног позива за избор стратешког партнера на реализацији Пројеката изградње Јужне обилазнице Ваљева и Обилазнице око Свилајнца

Транспарентност Србија од усвајања Закона о посебним поступцима ради реализације пројеката изградње и реконструкције линијских инфраструктурних објеката од посебног значаја за Републику Србију („Службени гласник РС”, број 9/20) прати пројекте који се спроводе на основу тог Закона. У [неколико наврата](#) смо [указивали](#) на могућности за злоупотребе којима овај закон отвара простор кроз суспендовање антикорупцијских механизма у поступцима јавних набавки и јавно-приватних партнерстава, као и спровођењем посебних поступака за избор стратешких партнера у циљу реализације пројеката од посебног значаја за Републику Србију. До изразитог подривања и урушавања система јавних набавки долази у случају примене чланова 37. до 48. овог закона. Наиме, ту се наводи да „нарочито у случају хитности и угрожености реализације пројекта“ (значи, може и у другим ситуацијама, а угроженост је наведена само примера ради), ако је урађена претходна студија оправданости са генералним пројектом, Влада може донети одлуку да се за пројекат или поједине фазе и активности пројеката не уопште не примењују правила јавних набавки већ „посебан поступак за избор стратешког партнера у циљу реализације пројекта од посебног значаја за Републику Србију“. Затим се, у члану 39. став 3, изричито предвиђа да ће Влада доносити уредбу са правилима за начин избора „стратешког партнера“ за сваки пројекат појединачно, као што је то случај са овим пројектима – Уредба о критеријумима и начину избора стратешког партнера за реализацију Пројеката изградње Јужне обилазнице Ваљева и Обилазнице око Свилајнца („Службени гласник РС“, бр. 132/21).

У Јавном позиву за избор стратешког партнера на реализацији Пројеката изградње Јужне обилазнице Ваљева и Обилазнице око Свилајнца посебну пажњу привлачи један од посебних критеријума који се налазе и у Уредби, а на основу којих се врши оцењивање поднетих пријава. Наиме, у тексту Јавног позива, у делу критеријуми за оцењивање и одабир стратешког партнера, налази се, под редним бројем три, посебни критеријум – *методологија за реализацију пројекта*, који понуђачу може да донесе максимално 35 бодова. Наводи се да је „*Подносилац пријаве у обавези да напише Методологију реализације предметног пројекта и достави уз Пријаву, а којом се показује разумевање захтева које поставља стратешко партнерство са једне стране, као и могућности и спремност за реализацију уговора са друге стране. Овај документ се израђује у слободној форми и нарочито садржи детаљан радни план за реализацију посла и детаљан опис организације услуга и радова на реализацији пројекта. Поред тога, потребно је приказати динамику реализације пројекта, са свим неопходним елементима за њено праћење, детаљан опис и број техничких, људских и материјалних ресурса који*

ће бити ангажовани, њихов план ангажовања, а у свему усклађен са динамиком радова и роком за извођење пројекта. На основу приказане методологије реализације пројекта се врши оцењивање и вредновање Подносилаца пријаве са аспекта разумевања захтева предметног уговора за избор стратешког партнера, као и са аспекта могућности и спремности за реализацију свих захтева предметног пројекта. (максимално 35 бодова).“

Као што се може видети из наведеног текста Јавног позива, опис посебног критеријума не садржи прецизно упутство на који начин ће чланови Радне групе вршити оцењивање поднетих пријава. Када се узму у обзир и преостала два посебна критеријума на основу којих се врши оцењивање, људски ресурси - ангажовано стручно особље (максимално 60 бодова) и понуђени рок за извођење радова (максимално 5 бодова), као и начин на који ће се они бодовати, долази се до закључка да ће врло вероватно управо критеријум методологије за реализацију пројекта бити пресудан приликом рангирања понуда. Наиме, сви подносиоци пријава би, хипотетички, за друга два критеријума могли да добију максималан или приближно исти износ бодова, на основу јасно дефинисаних услова под којима ће се бодовање и расподела бодова вршити. У том случају, рангирање поднетих пријава би умногоме зависило од начина на који ће чланови Радне групе оценити методологије које су подносиоци пријава поднели.

Управо овде се јавља ризик од корупције и могућност да утицајем на чланове Радне групе неки од понуђача стекну недозвољену предност приликом доношења Предлога за одабир стратешког партнера. Уредбом је у члану 7. прописано да ће Радна група Владе за избор стратешког партнера одредити потребни ниво капацитета посебних критеријума овог члана, одредити им релативан значај, као и одговарајући начин њиховог доказивања и доставити Министарству у циљу припреме и објављивања Јавног позива. Члановима Радне групе дато је прешироко постављено дискреционо овлашћење за оцењивање поднетих пријава, где би они према сопственом уверењу бодовали пријаве и тиме непосредно утицали на ранг понуђача. Наведени „аспект разумевања захтева предметног уговора за избор стратешког партнера“ као и „аспект могућности и спремности за реализацију свих захтева предметног пројекта“ подложни су широком тумачењу и остаје нејасно питање њихове процене. Такође је нејасно како ће чланови Радне групе, којих има 22, ускладити своје виђење методологија и дати коначне оцене поднетих пријава.

Још једна ствар која је изузетно проблематична јесте одсуство могућности за оспоравање начина одлучивања чланова Радне групе. Понуђачи који би желели да оспоре одлуку Радне групе уопште не би имали начина за то, јер ни Уредба ни Јавни позив не предвиђају правно средство у конкретном поступку.

Пријем понуда за учешће у Јавном позиву траје до 7. фебруара 2022. у 10 часова, док је отварање понуда заказано истога дана у 12 часова.